

- здатність до адаптації та інтеграції навчального контенту, застосовуючи нетрадиційні методики;
- готовність до створення авторських підходів до організації навчального процесу як в аудиторній, так і в позакласній виховній роботі;
- володіння методиками, прийомами та нестандартними формами організації творчої освітньої та виховної роботи з учнівською молоддю;
- схильність до педагогічних експериментів, пошуку нових шляхів вдосконалення навчального процесу з метою розвитку творчого потенціалу школярів [3, с. 183].

Отже, аби вчитель початкової школи міг розкрити свій творчий потенціал у роботі, йому необхідний набір ключових професійних рис, які стимулюють його особистісне та професійне зростання, а через нього – і розвиток дітей. Підготовку майбутніх педагогів до творчості у навчанні можна розглядати з двох позицій: як уміння та бажання вчителя підтримувати розвиток творчого мислення школярів, а також як неперервний процес самовдосконалення, покращення власної педагогічної майстерності. Зосередження на саморозвитку передбачає активне навчання самостійно, самовиховання та формування власного світогляду, що є фундаментом становлення особистості майбутнього вчителя.

#### **Список використаних джерел**

1. Кичук Н.В. Формування творчої особистості вчителя. Київ: Либідь, 1991. 96 с.
2. Педагогічна майстерність: Підручник/ І.А.Зязюн та ін.; За ред., І.А.Зязюна.-2-ге вид., допов. І переробл. Київ: Вища шк. 2004. 422 с.
3. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: Підручник. Київ: Міленіум, 2006. 344 с.

## **РОЗВИТОК ІДЕЙ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА: ІСТОРИКО-АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС**

**Алла Войтас**, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

**Науковий керівник: Л.В. Людмила**, кандидатка педагогічних наук, доцентка,  
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

## **DEVELOPMENT OF IDEAS OF PARTNERSHIP PEDAGOGY: HISTORICAL- ANALYTICAL PERSPECTIVE**

**Alla Voitas**, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

***Анотація.** У статті розглядається історико-аналітичний аспект розвитку педагогіки партнерства як одного з ключових напрямів сучасної освіти. Проаналізовано історичні передумови виникнення ідей партнерської взаємодії в педагогіці, починаючи з античних часів і до сьогодення. Висвітлено внесок видатних педагогів у формування концепції партнерської освіти. Окреслено сучасні принципи педагогіки партнерства та виклики, пов'язані з її впровадженням. Зроблено висновок про перспективність цього підходу для розвитку демократичного суспільства та ефективного навчання в умовах початкової школи.*

***Ключові слова:** педагогіка партнерства, початкова школа, співпраця, взаємодія.*

***Abstract.** The article examines the historical and analytical aspect of the development of partnership pedagogy as one of the key areas of modern education. The historical prerequisites for the emergence of ideas of partnership interaction in pedagogy, starting from ancient times and up*

*to the present, are analyzed. The contribution of outstanding teachers to the formation of the concept of partnership education is highlighted. The modern principles of partnership pedagogy and the challenges associated with its implementation are outlined. The conclusion is made about the prospects of this approach for the development of a democratic society and effective learning in primary school conditions.*

**Key words:** *partnership pedagogy, primary school, cooperation, interaction.*

Сучасні трансформаційні процеси в освіті спрямовані на створення комфортного навчального середовища, яке сприяє гармонійному розвитку особистості. Однією з ключових концепцій, що забезпечує таку взаємодію, є педагогіка партнерства – модель освітнього процесу, що ґрунтується на рівноправній, відкритій та довірчій співпраці між усіма його учасниками: учнями, вчителями, батьками та адміністрацією навчальних закладів.

Ідея педагогіки партнерства виникла не на порожньому місці. Її витoki лежать у дорогоцінному скарбі педагогічної спадщини вітчизняних і зарубіжних філософів, педагогів і психологів, які заклали основи гуманістичної педагогіки співробітництва.

Не беручись аналізувати феномен «педагогіки партнерства» з психологічної точки зору, зосередившись на кількох постатях, ми спробуємо докопатися до суті ідей, пов'язаних з гуманістичною традицією, окреслити історичний шлях, який пройшла педагогіка партнерства, визначити час та етапи її становлення і розвитку.

З появою в світовій педагогічній думці прогресивних ідей та цілісних теорій у становленні та розвитку педагогіки партнерства можна виокремити два періоди: підготовчий період та період повноцінного розвитку її ідей та концепцій.

Підготовчий період у становленні педагогіки партнерства визначається хронологічною межею, що простягається від античності (V століття до н.е.) до 80-х років XX століття. Цей період характеризується переходом від розрізнених ідей і думок античних філософів, педагогів і представників гуманістичної педагогічної думки про гуманне ставлення до дітей до системного вивчення окремих аспектів досліджуваного явища і появи наукових концепцій і теорій, які згодом лягли в основу теоретичної розробки педагогіки партнерства.

Перший етап, що тривав від античності (V ст. до н. е.) до п'ятдесятих років XX ст., ознаменувався філософським ученням.

Сократ (469-399 рр. до н.е.) закрив основи діалогічного навчання, використовуючи метод маевтики, що передбачав рівноправний пошук істини через запитання та відповіді.

Платон (427-347 рр. до н.е.) у своїх творах наголошував на значенні виховання через взаємодію та обговорення, а не лише на пасивному засвоєнні знань.

Арістотель (384-322 рр. до н.е.) визнавав важливість виховання, яке має враховувати природні нахили дитини, що вже передбачає певний рівень індивідуального підходу.

Важко дослівно знайти думки про партнерство, проте воно чітко простежується через проголошені ними принципи природовідповідності, необхідності індивідуального підходу до дитини в процесі навчання та виховання, врахування інтересів і духовних якостей дитини, нових цінностей.

Однак у середньовічній Європі домінувала догматична освіта, заснована на авторитаризмі та механічному зазубрюванні текстів. Учень сприймався як пасивний носій знань, а вчитель – як єдиний авторитет.

Період XVII-XIX століть – це період появи гуманістичних ідей, тому можна вважати підготовчим, оскільки він створив основу для формування концепції партнерської взаємодії, яка на той час ще не була систематизована.

Ян Коменський (1592-1670) розробив класно-урочну систему навчання, яка передбачала гуманістичний підхід до освіти та реалізацію основних принципів навчання.

Жан-Жак Руссо (1712-1778) у книзі «Еміль, або Про виховання» наголошував на важливості природного виховання та розвитку дитини у співпраці з наставником.

Йоганн Песталоцці (1746-1827) стверджував, що навчання має базуватися на любові, довірі та співпраці між учителем і учнем.

Фрідріх Фребель (1782-1852) заснував перший дитячий садок, де акцент робився на грі та рівноправній взаємодії дитини та вихователя.

На початку ХХ століття педагогіка партнерства отримала новий імпульс завдяки прогресивним ідеям Марії Монтессорі, Джона Дьюї, Василя Сухомлинського та ін. Марія Монтессорі розробила методику, що ґрунтувалася на активній ролі дитини у власному навчанні. Джон Дьюї виступав за демократичну освіту, що базується на співпраці між учителем і учнем. Антон Макаренко розвивав принципи колективного виховання, де педагог виступає як партнер у формуванні особистості вихованця. Гуманізм педагогіки Василя Сухомлинського полягає у визначенні цінностей дитини як особистості, її права на свободу, щастя, соціальний захист, створення умов для вияву її здібностей, стимулювання її внутрішніх сил до саморозвитку.

Сьогодні гуманізація стосунків стає велінням часу, адже гостро зростає роль самостійності людини, її здатності до творчого розв'язання завдань, уміння брати на себе відповідальність за доручену справу і прийняття рішень. Гуманізм – це особливий тип світогляду, в основу якого покладено переконання в безмежності людських можливостей та здібностей до самовдосконалення, прагнення свободи та захисту особистої гідності, використання права людини на щастя та задоволення її потреб, інтересів, гарантованих безпосередньо суспільством. В останній час у закладах освіти виникла потреба у створенні для дітей можливостей займати активну, ініціативну позицію – не просто засвоювати необхідний матеріал, а пізнавати світ, вступати з ним в активний діалог, самостійно шукати відповіді і не зупинятися на знайденому вирішенні.

У ХХІ столітті концепція педагогіки партнерства закріплюється в нормативних документах, зокрема в Концепції «Нова українська школа» (2016) та Законі України «Про освіту» (2017), де наголошується на взаємоповазі та рівноправності всіх учасників освітнього процесу.

Педагогіка партнерства допомагає створити атмосферу спонтанності та творчості, де оптимально реалізується потенціал кожного учня. Партнерство задовольняє потребу в турботі, зменшує стрес і, зрештою, допомагає інтелекту працювати ефективніше. Така форма відносин найкраще готує молодь до професійної діяльності та ролі активних громадян у відкритому світі.

Гуманізація стосунків, організація взаємин на засадах принципів педагогіки партнерства досить важлива в умовах початкової школи, адже саме в цей період закладаються основи моральної поведінки. Основними умовами гуманізації взаємин між учителем та учнями молодшого шкільного віку ми вважаємо:

- забезпечення єдності свободи вибору та морального обов'язку в умовах життєдіяльності школи;
- прилучення учнів до найскладніших моральних цінностей через зміст навчального матеріалу, аналіз ситуацій морального вибору, організації та проведення різних форм виховання;
- налагодження тісної співпраці педагога з батьками, неформальний контакт та вироблення спільних позицій щодо траєкторії розвитку дитини;
- відмови від будь-якого примусу і насильства над дитиною.

Педагогіка партнерства є важливим напрямом розвитку сучасної освіти, що має глибокі історичні корені та перспективи подальшого вдосконалення. Її успішна реалізація сприятиме формуванню активних, самостійних та відповідальних громадян, готових до життя в демократичному суспільстві.

### **Список використаних джерел**

1. Василюк А., Любчак Л., Кіт Г. Сучасні підходи до організації партнерської взаємодії між учнями початкової школи. *Наукові записки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського. Серія: Інновації в дошкільній і початковій освіті*. Вінниця. 2024. № 1. С. 7-16.
2. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вид. 2-е. Дрогобич: Коло, 2006. 608 с.
3. Любчак Л.В., Демченко О.П., Комарівська Н.О. Партнерство учителя початкової школи з батьками в організації дистанційного навчання дітей з особливими освітніми потребами. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Зб. наук. пр. Вип. 64. Київ-Вінниця, 2022. С. 116-125.
4. Савченко С. В. Педагогіка партнерства у проєкті Концепції «Нової української школи». [Електронний ресурс]. URL : : <https://www.slideshare.net/ippo-kubg/ss-67119769>.
5. Скиба М. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. URL : <https://nus.org.ua/articles/pedagogika-partnerstva-shho-tse-take-ta-yak-zrozumity-chy-vona-ye-u-shkoli/>

## ТВОРЧА АКТИВНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Любомира Ілійчук, кандидат педагогічних наук, доцент

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Україна)

## CREATIVE ACTIVITY OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS AS A PREREQUISITE FOR ENSURING QUALITY EDUCATION IN THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

Liubomyra Iliichuk, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

**Анотація.** У статті розглядається роль творчої активності вчителя початкових класів як ключового чинника забезпечення якісної освіти в умовах Нової української школи. Акцентовується увага на необхідності розвитку творчого потенціалу педагога для впровадження інноваційних підходів та креативних рішень у педагогічній діяльності. Визначено, що творча активність є важливою складовою професійної майстерності, яка сприяє ефективності та якості освітнього процесу.

**Ключові слова:** творчість, активність, творча активність, якість освіти, учитель, Нова українська школа.

**Abstract.** The article examines the role of creative activity of primary school teachers as a key factor in ensuring quality education in the context of the New Ukrainian School. The attention is focused on the necessity of developing the creative potential of educators to implement innovative approaches and creative solutions in pedagogical activity. It is determined that creative activity is an important component of professional mastery, which contributes to the effectiveness and quality of the educational process.

**Key words:** creativity, activity, creative activity, quality of education, teacher, New Ukrainian School.

Сучасна освіта в Україні зосереджена на створенні належних умов для забезпечення якісної освіти через впровадження інноваційних підходів, методик і технологій всебічного розвитку особистості дитини. Закон України «Про освіту» визначає якість освіти як один із